

Er du en helgen?

Jeg skal nå lese evangelieteksten vår i dag og da reiser vi oss, og etter evangelieteksten blir vi stående og synger det som vårt svar på lesningen, nemlig «Salige er de som hører Guds ord og tar vare på det», som er en vekselsang mellom prest og menighet.

Dette hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Lukas i det 6. kapittel:

Da løftet han blikket, så på disiplene sine og sa:

«Salige er dere fattige,

Guds rike er deres.

Salige er dere som nå sulter,
dere skal mettes.

Salige er dere som nå gråter,
dere skal le.

Salige er dere når folk hater dere,
når de utstøter dere og håner dere
og skyr navnet deres som noe ondt –
for Menneskesønnens skyld!

Gled dere på den dagen og hopp av fryd,
stor er lønnen dere har i himmelen.

Slik gjorde også fedrene med profetene.

Slik lyder det hellige evangelium.

Halleluja

«Salige er de som hører Guds ord og tar vare på det. Halleluja..»

Er du en helgen?

Er du en helgen?

Hvem – jeg?

Ja – du! Er du en helgen?

Nei, *jeg* er ingen helgen! Helgener holder på med helt andre ting enn det jeg holder på med. De bor i andre deler av verden og bruker hele livet på å hjelpe mennesker i nød. Og er ikke de fleste helgenene døde da? Sånn som Mor Theresa og Frans av Assisi? Og forresten, det der med helgener og sånt, er ikke det bare noe som katolikkene holder på med?

Vel, jeg spør igjen: Er *du* en helgen?

Det er Allehelgensdag i dag. Alle helgenenes dag, dagen da vi minnes helgenene og deres liv og eksempel, dagen da vi skal ha fokus på å øve oss i å bli med helgenaktige selv. Da passer det å spørre sånn: Er du en helgen?

Kanskje er du en helgen for noen?

Glassmalerier..

Jeg har sett en del helgener rundt omkring i verden. Det er aller vanligst å se dem i kirker rundt Middelhavet, men de finnes også her hos oss. Og da gjerne i glassmalerier (slik som i Oslo Domkirke, Nidarosdomen og mange flere).

Glassmalerier er fascinerende. Sett utenfra er de mørke og kjedelige. Men inni kirka, når sollyset skinner på dem og igjennom dem, da ser vi de nydeligste farger og mønstre. Det er lyset som stråler igjennom glassmaleriene som skaper den vakre effekten.

Sånn er det med helgener. De gjør verden vakrere ved at de lar Guds lys stråle igjennom seg inn i verden.

Er du en helgen?

Saligprisningene

Dagens evangelietekst handler om de salige. *Makarioi* heter det på gresk. Det er et ord som kan oversettes på flere måter. Lykkelige. Privilegerte. Velsignede. Heldige. På norsk brukes ordet vanligvis synonymt med *hellige*. Jesu ord til oss i dag gir med andre ord en god beskrivelse av hva det vil si å være helgen.

Saligprisningene (som denne teksten kalles) er innledningen til Sletteprekenen (Luk 6:20-48), Jesu mest kjente tale til disiplene, slik evangelisten Lukas gjengir den. Senere i Sletteprekenen skal Jesus utfordre disiplene på etikk og moral (f.eks. elsk deres fiender, vær barmhjertige, døm ikke osv.). Ja, den som har lest litt i denne talen vet at de moralske kravene er skyhøye. Men med saligprisningene innleder Jesus talen sin med et helt annet fokus. I stedet for å kreve noe av dem, så begynner Jesus med å fortelle disiplene sine hva som allerede *kjennetegner* dem.

De er *fattige*, de *sulter*, de *gråter*, de blir *forfulgt*. De kjennetegnes mer av sine *mangler* enn sine fortrinn. De har ingen prestasjoner eller dyder eller noe annet som skulle tilsi at de «fortjente» saligheten. Likevel erklærer Jesus dem salige. Ikke på grunn av dem selv eller noe de har gjort, men på grunn av det Gud gir dem. Det er bare slik man blir salig – ved å ta imot det Gud gir.

Lang rekke av helgener

Sånn var det for de første disiplene. En lurvete gjeng med menn og kvinner som ikke hadde mye å vise til. De var verken rike eller populære, fromme eller

lærde. Bare helt vanlige mennesker med styrker og svakheter, akkurat som oss. Men fordi de tok imot det Jesus gav, ble de erklært salige.

Sånn har det også vært for alle de menn og kvinner som opp gjennom historiens løp har fulgt i deres fotspor. Til inspirasjon for kristne over hele verden. Jeg kan ofte bli rørt av å lese om mennesker som på en spesiell måte har levd troens liv og gjort en forskjell i verden. De trenger ikke være helgenkåret av noen kirke, de trenger ikke være kjent ut over sin lille krets.

De aller fleste av disse bar sin svakhet synlig med seg. De gikk ikke fra seier til seier. De fikk ikke åpenbaring etter åpenbaring eller var fremgangsrik i alt sitt arbeid for Guds rike. Nei, ekte helgener er de som klynger seg til Jesus i sin mangel på seire og åpenbaringer. Det er de som tåler livets motstand for Jesu skyld.

Jeg blir også rørt når jeg tenker på alle helgenene her på Hånes. For jeg kjenner mange helgener! Hverdagshelgener! Det betyr ikke at de er tvers igjennom snille hele tida eller har en så sterk tro, men det betyr at de, rett som det er, lar noe av Guds lys skinne inn i livene til andre.

Det er alle disse menneskene vi feirer i dag, på Allehelgensdag. Alle som i svakhet og kanskje uten å vite det selv – har formidlet Guds kjærlighet til oss.

Kanskje du er en helgen for noen?

Helgener er sammenføyd med Jesus

Dåpen er starten på det hellige livet. Der blir den døyte tegnet med korsets tegn, med Jesu tegn. Der blir livene våre føyd sammen med Jesu liv. Den hvite dåpskappen minner oss om den identiteten, den renheten, som vi blir ikledd – det er Jesu eget liv.

Dåpslyset tennes til minne om ham som sier: *Jeg er verdens lys*. Når han lyser igjennom livene våre blir verden et vakrere sted. Vi blir gjort hellige der, fordi vi blir knyttet sammen med ham som selv er hellig. Vi er døpt til Kristus, og Gud har knyttet livene våre sammen med ham, med Jesus – han som seiret over døden. Han skal overvinne dødskreftene i oss også. Han har begynt.

I en av salmene av Svein Ellingsen (Såkorn som dør i jorden) står det:

*Vi som ble døpt til Kristus,
døpt til hans død og grav
eier oppstandelsens løfte,
lovsang og evig liv.
Himmelens lovsang begynner
her hvor du selv er nær oss
midt i vår natt og død.*

Følge gode eksempler

Det er ikke så lett å leve som en helgen. Det er så mye som vil dra oss i andre retninger.

Heldigvis har vi gode forbilder vi kan følge etter. Vi har Jesu eksempel. Vi har bibelfortellingene. Og vi har helgenene. De hellige. Generasjoner med kristne som har gått foran oss.

Da Kari og jeg fikk vårt første barn, valgte vi å oppkalle ham etter hans farmor, min mor. Min mor het *Magnhild*, og derfor heter vår eldste gutt *Magnus*. Gjennom denne oppkallingen ser vi oss tilbake og løfter fram én av dem som var et godt forbilde for meg og som gav meg mot til å tro.

Vi skal tørre å gjøre sånt, tror jeg, se oss tilbake av og til og dele med hverandre inspirerende fortellinger om levd kristenliv og løfte frem gode

forbilder for hverandre. Vi skal ikke bare si at vi er elendige mennesker som ikke får til noen ting. For det er ikke sant. Kristus lever i oss! Kristus lever i hver eneste kristen. Det etterlater seg spor i oss. Spor av Jesus Kristus som andre kan se. Som andre trenger å se.

Den som ønsker å leve som kristen, som hellig, som helgen, må ha blikket festet på Jesus. Vi trenger å la ordene hans og fortellingene om ham leve i oss. Vi trenger å lese om ham i evangeliene i Det nye testamente, vi trenger å meditere over ham, vandre sammen med ham.

For da blir vi også mer som ham. Det er jo alltid sånn, at når noen lever tett sammen over lengre tid, da blir de også mer og mer like. Slik er det også med Jesus og hans helgener.

Den halve alterringen

I Hånes kirke og i de fleste andre kirker har vi det vi kaller en *alterring* foran alteret. Skjønt, navnet lyver jo litt, for den såkalte *alterringen* er vanligvis formet bare som en halv sirkel i de fleste kirkerom.

Hvor er den andre halvdelen? Den er i Guds rike, i himmelriket.

Den halve alterringen skal minne oss om dem som har gått foran. Nå står de for Guds trone, der tid og rom opphører. Under nattverdfeiringen skal vi også i dag synge om hvordan Guds menighet i himmelen og på jorden priser hans navn med samstemmig jubel; med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot. All jorden er full av hans herlighet. Hosanna i det høyeste!*

Og så skal vi tre inn i den virkeligheten der tid og rom opphører. Vi skal smake forsmaken på det himmelske festmåltidet, sammen med alle de hellige som omgir oss. Vi er en del av de helliges samfunn, vi tar del i samfunnet om de

hellige tingene, ja, i samfunnet om Den ene Hellige, Han som gjør oss hellige, han som lyser gjennom oss med sin kjærlighet til alt det skapte.

Og jublende skal vi synge:

*Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd
som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.*